

Alkoholpolitisk handlingsplan for Elverum kommune

2024 – 2028

Vedtatt 18.09.2024

Innhold

1. Bakgrunn og formål med planen	2
2. Målsettinger	2
3. Definisjoner	3
4. Bevillinger	4
4.1 Generelle regler for tildeling av bevillinger i Elverum kommune	5
4.2 Bevillingsperiode	5
4.3 Kriterier for tildeling av fast bevilling for salg og skjenking.....	6
4.4 Spesielt for salgsbevillinger	6
4.5 Spesielt for skjenkebevillinger	6
4.6 Spesielt for skjenkebevilling for enkeltanledninger	7
4.7 Spesielt for ambulerende skjenkebevilling for sluttet selskap	7
5. Salgs- og skjenketider	7
6. Delegering, saksbehandling mv.	8
6.1 Delegering	8
6.2 Søknader og saksbehandling	8
6.3 Opplysninger om lønns- og arbeidsvilkår	9
7. Gebyr for salg og skjenking	10
8. Kontroll med salgs- og skjenkebevillinger	10
8.1 Salgs- og skjenkekontroller.....	10
8.2 Internkontroll	11
8.3 Prikkbelastningsordningen	11
9. Reaksjonsformer	12

1. Bakgrunn og formål med planen

Kommunen har etter Lov om omsetning av alkoholholdig drikk m.v. (alkoholloven) § 1-7 d plikt til å utarbeide en alkoholpolitisk handlingsplan. Loven gir ingen direkte anvisninger om hva planen skal inneholde, men den bør ha til hensikt å bidra til at kommunen når sine folkehelsemål. Planen behandles i hver kommunestyreperiode.

Formålet med alkoholloven og norsk alkoholpolitikk er å redusere de negative konsekvensene alkohol har for individ og samfunn – både helsemessige, sosiale og økonomiske. Gjennom sin rolle som bevillings- og kontrollmyndighet for kommunale salgs- og skjenkebevillinger har kommunene et betydelig handlingsrom for å regulere tilgang til alkohol, og for å sette lokalt preg på sin alkoholpolitikk, og hvilken type næring det er ønskelig å legge til rette for i kommunen.

Handlingsplanens hensikt er å bidra til en forsvarlig alkoholpolitikk som både ivaretar hensynet til alkohollovens formål, folkehelse og legger til rette for en bærekraftig restaurant-, utelivs- og dagligvarenæring. Dette vil bidra til et attraktivt og mangfoldig uteliv med forutsigbare rammebetingelser, samtidig som hensynet til forsvarlig alkoholomsetning, kontroll, folkehelse og alkoholfrie arenaer ivaretas. For kommunen er det også vesentlig at alkoholpolitikken bidrar til gode nabolag og at folk i ulike aldre og livssituasjoner trives i kommunen.

Der dette dokumentet henviser til §, er dette paragrafer i Lov om omsetning av alkoholholdig drikk m.v. (alkoholloven) og Forskrift om omsetning av alkoholholdig drikk mv. (alkoholforskriften).

2. Målsettinger

Alkoholpolitisk handlingsplan for Elverum kommune har følgende mål:

- Redusere de negative konsekvenser som rusmiddelbruk har for enkeltpersoner, deres familier og for samfunnet. Som ledd i dette arbeidet skal kommunen regulere alkoholpolitikken slik at skjenking og salg av alkohol foregår på en ansvarlig og oversiktlig måte.
- Handlingsplan skal legge premissene for en god håndtering av kommunens alkoholpolitikk innenfor lovverkets rammer.
- Beskyttelse og trygghet for barn og unge skal være en viktig prioritering. I henhold til gjeldende kommuneplan skal Elverum være et godt og sunt sted å leve for alle. Det betyr at også barn, unge og sårbare grupper skal kunne bruke de service- og tjenestetilbud som finnes i kommunen, og ta del i kulturlivet, uten å bli eksponert for alkohol på steder hvor man normalt ikke vil forvente dette.
- Salgs- og skjenkepolitikken er tydelig og preget av god dialog og skal bidra til forutsigbarhet for salgs- og skjenkenæringen. Sammen med tydelige roller, regler og saksbehandling, er her kontrollvirksomheten sentral. Kontrollene skal vektlegge dialog og veiledning som vil medføre kompetanseheving og bidra til en seriøs næring.
- Serverings- og skjenkestedene har en seriøs drift noe som er et viktig bidrag til en trygg by og et godt uteliv for alle. Seriøs drift handler blant annet om gode internkontrollsystemer og

opplæring for å overholde aldersgrenser og unngå overskjenking. Kompetanse er sentralt i denne sammenheng, og dette er bakgrunnen for at Elverum kommune avholder kunnskapsprøve etter alkoholloven for skjenkebevillinger og salgsbevillinger, samt etablererprøven for serveringsvirksomhet. For ytterligere å øke kompetansen hos ansatte i skjenkebransjen vil kommunen i kommende periode vurdere om det skal settes vilkår for gjennomføring av et e-læringskurs (*Ansvarlig vertskap*) som gir kunnskap om regelverk og situasjonshåndtering for de som jobber i utelivsbransjen.

- Elverum kommune skal legge til rette for like konkurransevilkår og arbeide aktivt for å bidra til å hindre økonomisk kriminalitet og arbeidslivskriminalitet som skatte- og avgiftsunndragelser, bruk av ulovlig arbeidskraft eller på annen måte aktiviteter som bryter med alkoholloven og dens forskrifter. Dette skal skje gjennom kontrollvirksomhet, vandelsvurdering i søknadsprosess og i driftsfasen og ved tverretatlig samarbeide med andre kontrollinstanser som politiet, Skatteetaten og Arbeidstilsynet.
- Forankre handlingsplanen og alkoholpolitikken tverretatlig og med næringen. Det innebærer blant annet et tett samarbeid og koordinering med kommunens øvrige SLT-arbeid (SLT = Samordning av Lokale rus- og kriminalitetsforebyggende Tiltak), etablering av eget fora hvor politi og næringslivsaktørene er med og en tett dialog med kommunes kontrollselskap. I tillegg vil det gjennomføres dialogmøter med den enkelte bevilingshaver ved behov. Ved større endringer vil kommunen innkalle til møte/fagdag for salg-/skjenkenæringen, for eksempel ved lovendringer.

Mål og strategier for området rusomsorg og rusmisbruk er inkludert i strategisk plan «Folkehelsearbeid i Elverum 2019-2023» og strategisk plan «Helse og omsorg i Elverum 2023 – 2027».

3. Definisjoner

Alkoholholdig drikk, jf. alkoholloven § 1-3: Alkoholholdig drikk brukes som fellesbetegnelse på drikker som inneholder mer enn 2,5 volumprosent alkohol. Aldersgrensebestemmelsen gjelder også for alkoholsvak drikk mellom 0,7 og 2,5 volumprosent alkohol.

- alkoholfri drikk: drikk som inneholder under 0,7 volumprosent alkohol
- alkoholsvak drikk: drikk som inneholder fra og med 0,7 til og med 2,5 volumprosent alkohol
- alkoholholdig drikk gruppe 1: drikk som inneholder over 2,5 og høyst 4,7 volumprosent alkohol
- alkoholholdig drikk gruppe 2: drikk som inneholder over 4,7 og mindre enn 22 volumprosent alkohol
- alkoholholdig drikk gruppe 3: drikk som inneholder fra og med 22 til og med 60 volumprosent alkohol

Ambulerende skjenkebevilgning for sluttet selskap: Med et "sluttet selskap" menes at det er samlet en bestemt krets med mennesker i forbindelse med et bestemt formål i et bestemt lokale, for eksempel et bryllup, konfirmasjon, jubileum osv. Deltakerne i selskapet må med andre ord ha en eller

annen tilknytning til de som inviterer til selskapet. Ambulerende bevillinger kan gis for all alkoholholdig drikk.

Bevilling: Salg, skjenking og tilvirkning av alkoholholdig drikk kan bare skje på grunnlag av bevilling etter alkoholloven, jf. alkoholloven § 1-4a. Salg og skjenking av alkoholholdig drikk som omfattes av disse retningslinjene, gis av kommunen.

Brennevin: Drikk som inneholder tilvirket alkohol ublandet eller i blanding med andre produkter. Enhver drikk som inneholder 22 volumprosent alkohol eller mer, regnes som brennevin, jf. alkoholloven § 1-3

Salg: Overdragelse av alkoholholdig drikk til forbruker mot vederlag for drikking utenfor salgsstedet, jf. alkoholloven § 1-4 første ledd.

Skjenking: Salg for drikking på stedet. Som skjenking regnes det også når bevillingshaver vet om at det drikkes i deler av hans hus som han har rådighet over, eller på andre steder i hans besittelse, eller på husets nærmeste tilliggelser, jf. alkoholloven § 1-4 annet ledd.

Skjenkebevilling for enkeltanledninger: Én anledning regnes som maksimalt fem sammenhengende dager. Skjenkebevilling må knytte seg til et klart avgrenset arrangement, være åpent for allmennheten eller en ubestemt krets av personer. Det kan for eksempel være festivaler, konserter, idretts- og kulturarrangementer osv. Det må gå klart frem når arrangementet begynner og når det opphører.

Styrer og stedfortreder: For hver bevilling skal det utpekes en styrer med stedfortreder som må godkjennes av bevillingsmyndigheten, jf. alkoholloven § 1-7c. Det kan gjøres unntak fra kravet om stedfortreder når det vil virke urimelig bl.a. av hensyn til salgs- eller skjenkestedets størrelse.

For ambulerende skjenkebevilling og bevilling for enkeltanledninger gjøres det unntak for kravet om at det skal godkjennes en styrer og en stedfortreder. Ved søknad om disse bevillinger sikres det at en bestemt person har ansvaret og kan holdes ansvarlig for skjenkingen ved kontroll.

4. Bevillinger

Alkoholloven regulerer tilgjengeligheten gjennom bevillingssystemet. Bevillingshaver har ansvar for å sørge for at bevillingen utøves på en forsvarlig måte.

I Elverum kommune kan det gis følgende salgs- og skjenkebevillinger:

- Faste salgs- og skjenkebevillinger
- Bevilling for enkeltanledninger
- Ambulerende skjenkebevillinger for sluttet selskap
- Bevilling for en bestemt del av året

4.1 Generelle regler for tildeling av bevillinger i Elverum kommune

- 1) Det skal normalt ikke gis skjenkebevilling til serveringssteder som er lokalisert i typiske boligområder dersom disse kommer i for stor konflikt med tiliggende boliger. Ved behandling av slike søknader vil uttalelse fra politiet bli spesielt vektlagt.
- 2) Det gis ikke skjenkebevilling i tilknytning til familiearrangementer og andre arrangementer hvor barn og unge er målgruppe.
- 3) Ungdommens hus og skolelokaler skal være rusfrie soner.
- 4) Det skal normalt ikke gis salgs- eller skjenkebevilling i eller i umiddelbar nærhet av idrettsarenaer, eller i forbindelse med familierettede aktiviteter og aktiviteter rettet mot barn og ungdom.
Unntak kan allikevel skje for en enkelt anledning og etter søknad i forbindelse med ulike arrangementer rettet mot voksne mennesker.
For serveringssteder lokalisert inne i idrettsanlegg er det ikke tillatt å skjenke alkohol 2 timer før, under og 1 time etter idrettsarrangementet. Det kan gjøres unntak fra forbudet i forbindelse med større idrettsarrangement.
Det skal likevel ikke gis tillatelse til å skjenke eller konsumere alkohol i de samme lokalene som idrettsarrangementet gjennomføres.
- 5) Alle utendørsarrangementer skal være inngjerdet.
- 6) Det stilles krav om tilstrekkelig vakthold, herunder godkjent ordensvakt, for skjenkesteder hvor det etter en helhetlig vurdering er nødvendig for å sikre god kontroll ved skjenkestedet. I vurderingen vil særlig skjenkestedets størrelse, konsept og oversiktighet i lokalet bli vektlagt.
- 7) Alminnelig skjenkebevilling kan utvides for en enkelt anledning til å omfatte andre arealer og annen skjenketid.
- 8) Godkjent skjenkested kan få tillatelse til uteservering innen et fysisk klart avgrenset område. Området må være lokalets nærmeste tilliggelse. Planer for avgrensning og utforming skal godkjennes av de kommunale bygningsmyndighetene.

4.2 Bevillingsperiode

Lengden på bevillingsperiode og nærmere retningslinjer for dette:

- Bevilling for faste salgs- og skjenkebevillinger gis for inntil 4 år, men opphører senest 30. september året etter at nytt kommunestyre tiltrer.
- Bevillinger kan også gis for en kortere periode, eksempelvis for en prøveperiode eller for en bestemt del av året.
- Bevilling for enkeltanledninger gis for arrangementer med en varighet inntil 5 dager.
- Bevillingsmyndigheten (Elverum kommune) kan til enhver tid trekke tilbake en tildelt bevilling eller kreve at det fremmes ny søknad ved:
 - Manglende oppfyllelse av lovens vandelskrav.
 - Manglende oppfølging av skatte- og avgifts- og regnskapsforpliktelser
 - Gjentakende prikkmerknader i bevillingsperioden iht. alkoholforskriften.
 - Andre forhold som reiser tvil om bevillingshavers egnethet.

4.3 Kriterier for tildeling av fast bevilling for salg og skjenking

- Før søknaden behandles skal det innhentes uttalelser fra skatteetaten, politi, og eventuelt sosialtjenesten og forsvaret, jf. Alkoholloven §1-7, andre ledd.
- Bevillingshaver og personer som har vesentlig innflytelse på virksomheten, herunder styrer og stedfortreder, må ha utvist uklanderligandel i forhold til alkohollovgevingen og bestemmelser i annen lovgivning som har sammenheng med alkohollovens formål, samt skatte- og avgifts- og regnskapslovgivningen, jf. alkoholloven § 1-7. Hvorvidt vandelskravet er oppfylt inngår i bevillingsmyndighetens forvaltningsskjønn og beror på en konkret vurdering.
- Styrer og stedfortreder må være fylt 20 år, og må ha bestått kunnskapsprøve om alkoholloven, jf. Alkoholloven § 1-7 c.
- Alkoholloven stiller visse vilkår som må være oppfylt for at bevilling skal kunne gis, utover dette angir Alkoholloven § 1-7a andre forhold som kan vektlegges ved vurdering av om bevilling skal gis, herunder antallet slags- og skjenkesteder, stedets karakter, beliggenhet, målgruppe, trafikk- og ordensmessige forhold, næringspolitiske hensyn og hensynet til lokalmiljøet for øvrig.
- Alle søknader skal fylles ut elektronisk og leveres via kommunens nettsider.
- Mangelfulle søknader vil bli avslått.

4.4 Spesielt for salgsbevillinger

Kommunen innvilger salgsbevillinger for:

- Alkoholholdig drikk gruppe 1 til butikker
- Alkoholholdig drikk gruppe 1, 2 og 3 til vinmonopolet

Generelt skal salgsstedene ha god informasjon om aldersgrense og legitimasjonsplikt ved kjøp av alkohol.

Salgsbevilling for salg av alkoholholdig drikk fra ubetjente kasser og butikker, såkalt ubetjent salg, kan innvilges dersom regelverket overholdes og kan vurderes å ikke å være i strid med alkohollovens prinsipper. Dette inkluderer blant annet at bevillingshaver må sørge for at det etableres teknologiske eller organisatoriske løsninger som sikrer at

- det ikke selges alkoholholdig drikk til personer under 18 år
- det ikke selges alkoholholdig drikk til personer som er åpenbart påvirket av rusmidler
- salg av alkoholholdig drikk skjer innenfor den salgstiden som er fastsatt av kommunen
- det kan påses at det ikke drikkes alkohol i salgslokalet

Helsedirektoratets vurderinger vil også bli vektlagt ved tildeling av bevilling for ubetjent salg.

Kommunen har ikke satt et tak på antall salgsbevillinger som gis.

4.5 Spesielt for skjenkebevillinger

Kommunen gir skjenkebevilling for følgende drikker:

- Alkoholholdig drikk gruppe 1.

- Alkoholholdig drikk gruppe 1 og 2.
- Alkoholholdig drikk gruppe 1, 2 og 3.

Den som vil gjøre seg næring av å drive serveringssted må ha serveringsbevilling gitt av kommunen. En skjenkebevilling kan ikke utøves før det er gitt en serveringsbevilling etter *Lov om serveringsvirksomhet (serveringsloven)* §3.

Det gis ikke skjenkebevilling til gatekjøkken, bensinstasjoner, kiosker, foodtrucks o.l.

Kommunen har ikke satt tak på antall skjenkebevillinger som gis.

4.6 Spesielt for skjenkebevilling for enkeltanledninger

Ved søknader om enkeltanledning skal arrangementet godkjennes av politiet. Mangler vedlegg med godkjenning fra politiet, fører dette automatisk til avslag på søknad.

Politiet avgjør hvor vidt det er nødvendig med vakthold i henhold til arrangementets størrelse, konsept og oversiktighet i lokalet.

4.7 Spesielt for ambulerende skjenkebevilling for sluttet selskap

Ambulerende bevillinger kan gis for all alkoholholdig drikk, men bare til sluttede selskaper.

Arrangementer som ikke oppfyller lovens krav til sluttet selskap, er for eksempel (listen er ikke uttømmende):

- Vanlige medlemsmøter i en forening
- Sammenkomster for idrettslag, klubber, organisasjoner o.l.
- Studentfester, russearrangementer
- Kundekvelder, mat- og vin-kurs, kunstutstillinger, VIP-arrangementer
- Arrangementer som har begrenset tilgang, men hvor det ikke foreligger nødvendig tilknytning til den/de som inviterer

I tvilstilfeller må kommunen, etter skjønn, avgjøre om et selskap kan betegnes som et «sluttet selskap» i alkoholovens forstand. For å kunne foreta en slik vurdering kan kommunen innhente nødvendige opplysninger om arrangementet.

Det er ikke krav om at det skal innhentes uttalelser fra politi og sosialtjeneste før bevilling gis.

Dersom det etter serveringsloven § 2 kreves serveringsbevilling, må slik bevilling foreligge før skjenkebevillingen kan utøves.

Elverum kommune har ikke vedtatt at det skal være en begrensning i antall ambulerende skjenkebevillinger.

5. Salgs- og skjenketider

Salgs- og skjenketider for alkohol følges av alkoholoven.

§ 3. Salgstider for alkoholholdig drikk

Salg og utlevering av alkoholholdig drikk med høyst 4,7 volumprosent alkohol (gruppe 1) kan skje fra kl. 08.00 til kl. 20.00 på hverdager, og til kl. 18.00 på dager før søn- og helligdager, unntatt dagen før Kristi Himmelfartsdag som denne sammenheng regnes som alminnelig hverdag. Salg og utlevering av drikk som nevnt i første ledd skal ikke skje på søndager og helligdager, 1. og 17. mai.

Alkoholloven § 3-4 fastslår tidsinnskrenkninger for salg fra AS Vinmonopolets utsalg. Åpningstiden for AS Vinmonopolets utsalg fastsettes av departementet. Åpningstiden for AS Vinmonopolets utsalg kan likevel ikke være lengre enn fastsatt salgstid for annen alkoholholdig drikk i kommunen.

Salg fra AS Vinmonopolets utsalg i Elverum kommune kan skje fra kl. 08.30 til kl. 18.00 på hverdager. På dagen før søn- og helligdager skal salget opphøre kl. 16.00. Dette gjelder ikke dagen før Kristi Himmelfartsdag. Salg fra AS Vinmonopolets utsalg er forbudt på søn- og helligdager, 1. og 17. mai og julaften.

Skjenketider for alkoholholdige drikker

Det kan innvilges følgende skjenketider for hvert enkelt skjenkested, ut fra en helthetsvurdering av driftskonsept og innkomne uttalelser.

- Alkoholholdig drikk gruppe 1 – mellom kl. 06.00 og kl. 03.00 (forbudt mellom kl. 03.00 og 06.00)
- Alkoholholdig drikk gruppe 2 – mellom kl. 06.00 og kl. 03.00 (forbudt mellom kl. 03.00 og 06.00)
- Alkoholholdig drikk gruppe 3 – mellom kl. 13.00 og kl. 02.30 (forbudt mellom kl. 02.30 og 13.00.)

Konsum av utskjenket alkoholholdig drikk må opphøre senest 30 minutter etter skjenketidens utløp.

Skjenketid ved overgang til vintertid

Ved overgang til vintertid stilles klokken tilbake fra kl. 03:00 til kl. 02:00. Skjenketiden til alle skjenkesteder utløper når klokken blir 03.00 første gang den natten.

Skjenking ved overgang til sommertid

Ved overgang til sommertid stilles klokken frem fra kl. 02:00 til kl. 03:00. Skjenkesteder som har skjenketid til kl. 03.00, må stenge skjenkingen på det tidspunktet klokken stilles frem, dvs. kl.02:00. Klokken er da 03:00 etter ny tid.

6. Delegering, saksbehandling mv.

6.1 Delegering

Kommunestyrets delegeringer av vedtaksmyndighet etter alkoholloven og serveringsloven, fremgår av *Delegeringsreglement for Elverum kommune - Politisk del*.

6.2 Søknader og saksbehandling

Søknad om kommunal salgs-, skjenke-, ambulerende- og engangsbevilling, samt endringer i

eksisterende bevilling, sendes digitalt med nødvendige vedlegg fra kommunens hjemmeside www.elverum.kommune.no.

Saksbehandlingstid:

- Søknader for faste bevillinger behandles fortløpende. Normal saksbehandlingstid vil være 4 - 5 uker, men dette er avhengig av tiden det tar for innhenting av uttalelser fra andre offentlige instanser.
- Ambulerende bevillinger vil bli behandlet i løpet av 4 til 7 arbeidsdager.
- Søknader om enkeltanledninger vil bli behandlet i løpet av 1 til 2 uker.

Saksbehandlingstiden vil kunne variere etter hvor komplett søknaden er ved mottak og hvor raskt kommunen mottar svar ved innhenting av uttalelser fra andre instanser (skatte- og avgiftsmyndighetene, politi etc.)

For nye etableringer kreves det godkjent brukstillatelse fra kommunens bygningsmyndighet før søknaden blir behandlet. Gjennomførte investeringer gir ikke rett til å få innvilget søknad om skjenkebevilling. I tillegg må følgende være vedlagt i søknaden:

- Firmaattest (Brønnøysund)
- Skatteattest
- Godkjenning fra Mattilsynet
- Dokumentasjon på daglig leder/styrers tilknytning til serveringsstedet (ansettelseskontrakt)
- Bekreftet kopi av styreres etablererprøve
- Bekreftet kopi av styrers Kunnskapsprøve i alkoholloven
- Bekreftet kopi av stedfortreders Kunnskapsprøve i alkoholloven
- Dokumentasjon på bruksrett på lokalet (f.eks. kopi av leiekontrakt)
- Plantegninger over skjenkeområdet (ute- og inneområde)
- Kopi som viser at alle ansatte har lovlige arbeidskontrakter og at det er tegnet yrkesskadeforsikring for alle ansatte. Alle ansatte skal registreres i arbeidstakerregisteret så snart som mulig, og senest innen en måned fra oppstart.

Behandlingstid for saker om brudd på alkoholloven søkes å være innenfor 45 dager.

Kommunens enkeltvedtak etter alkoholloven kapittel 3, 4 og 7 samt § 1-8 kan påklages til Statsforvalteren i Innlandet, jf. alkoholloven § 1-16. Klage på vedtak skal sendes skriftlig til Elverum kommune.

6.3 Opplysninger om lønns- og arbeidsvilkår

Elverum Kommune er av den oppfatning at ryddige arbeidsforhold kan anses å bidra til økt etterlevelse av alkoholregelverket, for eksempel ved at de ansatte ikke i samme grad vil være avhengig av tips.

Elverum Kommune setter som vilkår for skjenkebevilling, at innehaver må kunne dokumentere at lønnsvilkårene minst skal være i samsvar med det som er allmenngjort minstelønnssetser innenfor overnatting, servering og catering . Konsekvensen ved brudd på denne bestemmelsen kan medføre inndragning av skjenkebevilling.

Ved søknad om skjenkebevilling, skal bevillingssøker bli informert om at kommunen forutsetter at alle ansatte hos bevillingshaver minimum skal motta allmenngjort minstelønn, og at arbeidsmiljøloven og annet regelverk overholdes.

7. Gebyr for salg og skjenking

For faste bevillinger beregnes det årlig et gebyr for hver enkelt bevilling på grunnlag av omsatt mengde alkoholholdig drikk.

Bevillingsgebyrene reguleres i henhold til alkoholforskriften kap. 6. Gebyrene blir regulert hvert år av Helse- og omsorgsdepartementet. Forskriften åpner for at kommunen i særlige tilfeller kan sette gebyrene lavere. Kommunens bevillingsgebyrer vurderes og fastsettes derfor i forbindelse med de årlige endringen av betalingsregulativet.

For ambulerende bevillinger og skjenkebevilling for enkeltanledninger er det fastsatt et fast gebyr. Gebyrsatsen fremgår av kommunens betalingsregulativ.

Omsetningsoppgaver skal sendes inn hvert år innen 10. mars. Eget skjema for utfylling og innsending er å finne på kommunens nettside.

Bevillingshaver plikter å sende inn oppgave over faktisk mengde omsatt alkohol. Oppgaven skal være bekreftet fra bryggeri/grossist/importør eller annen med salgs- eller engrosbevilling etter alkoholloven. Oppgaven skal i tillegg være bekreftet av virksomhetens revisor eller ekstern regnskapsfører. Det er bevillingshavers plikt å sende inn oppgave innen fristen.

Gebyret for salg og skjenking skal dekke kommunens utgifter til saksbehandling, kontroll av bevillingshaverne og kommunes øvrige arbeid rettet mot alkohollovgivning, forskrifter og bestemmelser.

8. Kontroll med salgs- og skjenkebevillinger

8.1 Salgs- og skjenkekontroller

Kommunen er tillagt kontroll med de kommunale salgs- og skjenkebevillingene. Elverum kommune har engasjert et privat kontrollselvskap til å foreta kontrollene.

Med utgangspunkt i alkohollovens bestemmelser skal kontrollene være rettet mot de forhold som vurderes hensiktsmessige etter en vurdering av lokale forhold. Kontrollene i Elverum omfatter særlig aldersgrensebestemmelsene og at det ikke selges eller skjenkes til personer som er åpenbart påvirket av rusmidler.

Stedene skal kontrolleres så ofte som behovet tilsier, men minimum én kontroll pr. sted per år, og i snitt tre ganger så mange kontroller som antall salgs- og skjenkesteder.

Kontrollene kan foretas anonymt eller åpent. Etter utført kontroll skal kontrolløren alltid presentere seg for stedets ansvarshavende og muntlig redegjøre for sitt inntrykk på stedet.

Dersom det avdekkes brudd ved kontrollen, vil salgs- eller skjenkestedet motta en kopi av kontrollrapporten, med anledning til å uttale seg innen to uker.

8.2 Internkontroll

Hvert salgssted og skjenkested skal ha internkontrollsystem som er tilpasset de faktiske forhold ved virksomheten..

Bevillingsmyndigheten skal kontrollere at det enkelt salgssted og skjenkested har et tilfredsstillende internkontrollsystem med blant annet

- Bevillingshaver og organisasjonsnummer
- Oversikt over hvordan virksomheten er organisert og hvem som innehar funksjon som styrer og stedfortreder for salgs- eller skjenkebevillingen, samt kontakinformasjon for disse.
- Oversikt over krav i bevillingen, alkoholloven og bestemmelser fastsatt i medhold av alkoholloven som gjelder for virksomheten.
- Rutiner for opplæring av ansatte.
- Risikokartlegging ift. stedets driftskonsept og utforming, samt en beskrivelse av forebyggende tiltak.
- Rutiner for avvikshåndtering.
- Hvordan virksomheten følger opp kommunens krav til minimum allmengjort minstelønn og arbeidsavtaler.

8.3 Prikkbelastningsordningen

Fra 01.01.16 gjelder ny nasjonal prikkbelastningsordning for alle kommuner. Alkoholforskriften kapittel 10 angir bestemmelsene.

Det tildeles prikker basert på overtredelsens art. Normalområdet til den enkelte overtredelse omfatter i utgangspunktet både overtredelser der det er skjerpede omstendigheter og der det er formildende omstendigheter. Tildeling av flere eller færre prikker for den enkelte overtredelse kan vurderes i særlige tilfeller, jf. alkoholforskriften § 10-4.

Listen er ikke uttømmende da ethvert brudd på alkoholloven med tilhørende forskrifter, samt overtredelse av regler i annen lovgivning som har sammenheng med alkohollovens formål, kan gi grunnlag for inndragning. Reaksjonsform fastsettes etter vurdering av hvor graverende overtredelsen er. Som generelt krav skal bevillingen utøves på en forsvarlig måte, jf. Alkoholovens §§ 3-9 og 4-7.

Følgende overtredelser medfører tildeling av **åtte prikker**:

- Salg, utlevering eller skjenking til person som er under 18 år
- Brudd på bistandsplikten
- Brudd på kravet om forsvarlig drift
- Hindring av kommunal kontroll

Følgende overtredelser medfører tildeling av **fire prikker**:

- Salg og utlevering til personer som er åpenbart påvirket av rusmidler
- Skjenking til person som er eller må antas å bli åpenbart påvirket av rusmidler
- Brudd på salgs-, utleverings- og skjenketidsbestemmelsene
- Skjenking av alkoholholdig drikk gruppe 3 til person på 18 eller 19 år
- Brudd på alderskravet til den som selger, utleverer eller skjenker alkoholholdig drikk

Følgende overtredelse medfører tildeling av **to prikker**:

- Det gis adgang til lokalet til person som er åpenbart påvirket av rusmidler, eller bevillingshaver sørger ikke for at person som er åpenbart påvirket av rusmidler forlater stedet
- Mangler ved bevillingshavers internkontroll
- Manglende levering av omsetningsoppgave innen kommunens frist
- Manglende betaling av bevillingsgebyr innen kommunens frist
- Brudd på krav om styrer og stedfortreder
- Gjentatt narkotikaomsetning på skjenkestedet
- Gjentatt diskriminering

Følgende overtredelser medfører tildeling av **én prikk**:

- Brudd på kravet om alkoholfri alternativer
- Brudd på regler om skjenkemengde
- Konsum av medbragt alkoholholdig drikk
- Gjester medtar alkohol ut av lokalet
- Brudd på krav om plassering av alkoholholdig drikk på salgssted
- Brudd på vilkår i bevillingsvedtaket
- Brudd på reklameforbudet
- Andre overtredelser som omfattes av alkoholloven § 1-8(1), blant annet alkoholloven § 3-1(6), § 4-1(2), § 8-6, § 8-6a, § 8-12 og § 8-13.

9. Reaksjonsformer

Ved overtredelser som nevnt i prikkbelastningsordningen, jf. alkoholforskriften kapittel 10, skal kommunen tildele bevillingshaver et bestemt antall prikker. Likeartede brudd avdekket ved samme kontroll skal anses som ett enkelt brudd. Dersom bevillingshaver i løpet av en periode på to år er tildelt til sammen 12 prikker, skal Formannskapet (jf. Elverum kommune - Delegering formannskapet) inndra bevillingen for et tidsrom på én uke.

Dersom det i løpet av toårsperioden blir tildelt flere enn 12 prikker, skal Formannskapet øke lengden på inndragningen tilsvarende, jf. forskrift 10.2.

Toårsperioden gjelder uavhengig av om bevillingen er fornyet i løpet av perioden. Ved overdragelse begynner ny periode på overdragelsestidspunktet.

Bevillingshaver som er ilagt advarsel eller får bevillingen inndratt, skal følges opp med hyppige kontroller.

Ved svært skjerpene omstendigheter, kan Formannskapet øke lengden på inndragningen, og i de alvorligste tilfellene inndra bevillingen for resten av perioden.

Straffbare forhold skal politianmeldes, uavhengig av hvor mange prikker overtredelsen gir.

Bevillingshaver skal forhåndsvarsles om tildeling av prikker. Når 6 prikker er tildelt, innkalles bevillingshaver til møte med bevillingsmyndighet i kommunen. Tildeling av prikker er et enkeltvedtak og kan påklages etter forvaltningslovens regler. Kommunen skal sende ut forhåndsvarsel om inndragning av bevillingen, jf. forvaltningsloven § 16.